

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare *Duminecă*

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 4 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani.

Un popor brav.

Astăzi, Duminecă, în 11 Martie se împlinesc tocmai 5 luni, de când s'a început războiul în Africa-de-meazăzi, între Englezi și Buri. La început norocul războiului a fost pe partea Burilor, dar acum în urmă s'a întors pe partea Englezilor. O mică trupă de-a Burilor, sub comanda viteazului general *Cronje* a fost încunjurată de toate părțile de Englezii mai numeroși și a fost silită a se preda. Războiul însă se va purta mai departe, căci Buri sunt un popor viteaz și viguros, care nu ușor desnădăjduște.

Dar' nu despre mersul războiului voim să vorbim aci; despre aceasta dăm știre în alt loc al foii noastre, ci voim să arătăm cât de brav popor este poporul Burilor.

Englezii și Buri sunt vechi dușmani. De mult Englezii au voit să-i supună și să iie în stăpânire pământul lor, cu toate bogățiile. Căci bogățiile au atras pe Englezi, mai cu seamă bogățiile mine de diamante. Când Buri au văzut, că nu pot răzbi cu Englezii cuceritori, decât să se supună, mai bine și-au părăsit locurile și s'au tras mai spre mează-noapte dela Colonia Cap. Decât supuși și să fie supți de Englezi, mai bine s'au depărtat, cu gândul să-i întemeieze o nouă patrie, neatirnată. Aceasta ne arată cât de mult prețuiesc ei neatirnarea, viața liberă, *libertatea*.

Astfel s'au întemeiat cele două state sau republici de azi ale Burilor:

Orange și vecină spre mează-noapte cu ea *Transvaalul*.

Dar' Buri nu s'au oprit aci, ci s'au pregătit mereu, ca statele întemeiate să le poată și ține neștirbite și neatirnate. Ei au ținut seamă de două improjurări. Întâiu au văzut, că țările lor sunt încunjurate de trei părți cu ținuturi stăpânite de Englezi și acestia erau vecini primejdioși. A doua e, că cunoșteau bine pe acest popor lacom și știau, că îndată-ce lor le va merge bine, nu vor avea pace de ei.

De aceea Buri mereu s'au pregătit și s'au întărit. Pe lângă aceea, că au lucrat bine pământul, au deschis băi (mine), și-au ridicat școale bune, ca să se lumineze poporul, și-au făcut drumuri bune, pe lângă toate aceste ei mereu s'au deprins la arme și și-au adunat un mare material de războiu: puștunuri, gloanțe și praf etc. În vreme de pace ei n'au stat cu mâinile în sân, ci neîncetat au lucrat, au muncit, ca pentru zile de primejdii gata să fie.

Și Buri nu s'au înșelat. Cu cât le mergea mai bine, după munca lor cinstită și ostentivă, cu atât Englezii îi pismuiau și căutau pricina. De două-ori au năvălit cete de Englezi în țările Burilor, ca să pună mâna pe mine, dar' de amândouă-ori au fost bătuti și alungați. Acum mai de nou Englezii earăși căutau prilej de-a se amesteca în afacerile lor și prin Englezii duși în *Orange* și *Transvaal*, mai cu seamă ca băiași și comercianți, voiau să-i aducă în atirnare de Anglia. Buri însă au declarat că nu sufer la ei acasă amestecul nimărui și la amenințările Angliei ei au răspuns cu începerea războiului.

Astfel s'a iscat acest războiu, în toamna trecută, la 11 Oct. Buri au cutezat să tragă degetul cu o mare, bogată și puternică împărăție, dar' ei s'au încrezut în dreptatea cauzei lor și în brațele lor viteze, în puterile, ce și-le-au adunat în decurs de mulți ani.

Pe Englezi i-a făcut să se războiască cu Buri, mai cu seamă dorul de câștig și rivna de stăpânire. Buri însă au luat arma în mână pentru libertate și pentru a-și apăra țeara și vetrele părintești de năvălirea străinilor. Așa au făcut în vechime Grecii față de Perși, așa a făcut odinioară *Stefan-cel-Mare*, apărând Moldova de cutropirea mulțimei de Turci și Tătari.

De aceea iubirea și simpatia tuturor este cu Buri, căci în urmă chiar învinși să fie de puterea covârșitoare, ei tot un popor brav rămân. Ear' popor brav este acela, care în vreme de pace lucră pe toate căile a se întări, ear' în vreme de primejdie știe a se lupta și jertfi pentru libertatea sa.

În onoarea Italiei se va aranja o srbare la Iași, în 24 Martie v. Srbarea va fi măreață, cum se scrie, și vor lua parte la ea Italienii din întreaga țeară românească, precum și delegații secșiunilor Ligei culturale. Dl. V. A. Urechia încă va lua parte la srbare, și despre această intențiune a sa a încunostințat prin scrisoare comitetul studentesc din Iași, aflător în fruntea întreprinderii frumoase.

FOIȚA.

Poesii populare.

Din ținutul Ibașfalăului.

Culese de Teodor Libeg, pedagog curs I.

Mă miram ce mi drag mie,
Două mere și-o gutăie
Și bădița cel dintâie,
Mă miram ce mi drag tare,
Fir verde de iarbă mare,
Bădița cu casa-n cale.

Când mă iubiam bade cu tine
Soarele 'ncălzia mai bine,
Erau calde rîurile,
Erau blânde vînturile;
Da noi de când ne-am urît
Rîurile au răcit,
Vînturile s'au pornit,
Nori negri s'au slobozit,

Soarele l-au cutropit
Și luna de jumătate,
Stelele-au picat o parte.

Draga mea floare de munte
Eu ca tine nu vîd multe,
Nici în față, nici în dos,
Nici la pont așa frumos.

Floriceică de pe rit
Tu tare te-ai vestejit.
Cum să nu mă vestejesc
De traiul care-l trăesc,
Câte flori sînt lângă mine
Nice una nu-mi vrea bine,
Câte-s împrejurul meu
Toate bine-mi voesc rîu,
Și care-s mai pe departe
Toate bine-mi roagă moarte.

Ciobănel din ciobănie,
Unde-ai fost în ciobănie
De pe fața ta poți scrie
Ca pe-o coală de hîrtie?
Tu mă-ntrebi și eu și-oi spune,

Că mult umblă omu-n lume,
Și eu, Doamne 'mi-am umblat
Cu oile prin Bănat,
Și m'a nins și m'a plouat
Și noaptea m'a rourat
Și fața 'mi-s'a spălat.

Sus la vîrfu nucului
Cântă puiu cucului,
Mai în jos pe clombicele
Cântă două turturele,
Și mai jos de sub tulpină
Cântă-o pasere săină,
Aproape de rădăcină
O fetiță greu suspină.
Nu suspină că-i de vină.
Făr' suspină că-i străină.

Măi bădiță strugur bun,
Te-aș mânca și nu mă-ndur,
Te-aș lăsa pân' te-ai mai coace,
Te-a mânca cine nu-ți place.

Frunză verde de maslin
Vai de ficioru străin

Din programul „Foi Poporului“. »Foaia Poporului« s'a nisuit întotdeauna a da pe lângă știrile din țeară și din străinătate și pe lângă bucați literare, etc. și lucruri, îndrumări și modele pentru viața practică, de cari fruntașii și poporul folosindu-se, să aibă folos aieva.

Astfel ea și acum în nrii de curând a dat bunele îndrumări în articoliile despre *măiestrie*, de cari se pot folosi aceia, cari vor a-și da băieții la vre-o măiestrie.

În nrii următori vom da următoarele lucruri de mare folos pentru poporul nostru :

Statute pentru grânare. Mulți ne-au cerut astfel de statute, voind a întemeia grânare, cari sunt atât de folositoare. Ne-am procurat copia statutelor grânarului din *Dostat* și le vom da în nrul viitor, ca sătenii noștri să le aibă de formular.

Privitor la *negoful românesc* vom continua a recomanda locuri bune pentru negustorii români și vom da părerea unui negustor, despre întemeierea unei *însofiri* a negustorilor români.

Vom da o lămurită îndrumare privitoare la *cârcimăritul pe sate*, după legea și ordinațiunile cele mai noue, care știm, că cârcimarilor noștri le va fi de mare folos.

Ne vom ocupa cu *bibliotecile populare* și vom publica arătarea unui vrednic dascăl român, cum avem să întemeiam astfel de biblioteci de folos pentru luminarea poporului.

Astfel credem noi, că »Foaia Poporului« este și va fi tot mai folositoare poporului nostru, pentru ale cărui drepturi și luminare lucră.

Papa și Englezii. Ziarul Vaticanului »*Osservatore Romano*« a scris mai săptămânile trecute contra Englezilor și laudând pe Buri. Englezii catolici s'au plâns din cauza aceasta la Papa, care însă a declarat, că n'are nici înclinici în mână cu atacurile din »*Osservatore*«. Această declarație Papa a dat-o și în scris. Anume la însărcinarea Papei, *Rampolla* a trimis o scrisoare prințului *Norfolk*, șeful Englezilor catolici,

declorând în ea, că numai publicațiile cuprinse sub titlul: *Nostre informazioni* sunt oficiale; de celelalte Vaticanul nu răspunde. Totodată *Rampolla* face cunoscut, că dorința Papei este, ca să se pună capăt cât mai curând războiului, care a costat pe Englezi atâtea jertfe.

O adunare catolică din Londra, ținută săptămâna trecută, după-ce 'i-s'a împărțit cuprinsul scrisoarei lui *Rampolla*, la propunerea lordului *Harries* a hotărât, că în afaceri bisericesti se supun întru toate Papei, dar' în chestii patriotice sunt solidari cu compatrioții lor.

Liga culturală din București începe să iee nou avânt. »*România Jună*« scrie, că peste șapte sute cetățeni români din *Iasi* au subscris o declarație de înțelesul, că se constituiesc în secțiune de *Liga culturală*, sub numele de »*Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, secțiunea Iasi*«, în deplină legătură cu *Liga centrală din București*.

Din Austria. E știut, că în Austria merg rău lucrurile, din pricină, că multele popoare, cari o locuiesc sânt nemulțumite și în parlament și în diete sânt mereu în ceartă unele cu altele. Din pricina aceasta se poate ca să se curme viața parlamentară cu deputații aleși și Austria să fie cărmuită din partea Împăratului, fără dietă. Această stare se numește *absolutism*. Eată ce să vestește în privința aceasta :

Austria merge cu pași repezi spre absolutism. Lucrul acesta îl știe *Coroana*, îl știe guvernul și-l știu toți politicienii din Austria. Zilele trecute a fost un politician de frunte austriac la *Budapesta*, pentru a fi primit în audiență privată din partea Monarchului. Omul a avut apoi întrevederi și cu politicienii maghiari, cărora le-a zăgrăvit starea politică de dincolo, așa cum e. Le-a spus, că ministrul-president *Körber* încă e convins acum, că zădarnică îi este ori-ce opintire pentru a restabili ordinea normală în funcționarea parlamentului din Austria, căci lucrul e cu desăvârșire imposibil. Ear' de o eventuală nouă alegere pentru parlament, se îngrozesc toți oamenii de bine; în prima linie guvernul însuși. Disolvarea și compunerea de nou a parlamentului austriac n'ar schimba deci starea întru nimica.

DIN LUME.

Războiul în Africa-de-meazăzi.

În numărul trecut am dat știrea, că o oaste a Burilor, comandată de *Cronje*, a fost înfrântă de puterea covârșitoare a Englezilor, cari erau și de 10-ori mai mulți și că *Cronje*, cu oastea sa a fost prins. De atunci, în cursul săptămânei nu s'au mai întâmplat lupte noue, ci numai ciocniri mai mici, ici-colea. Atât Englezii, cât și Burii se pregătesc de o luptă mare, hotărâtoare, care se va da nu peste mult. De aceea ei își adună oștile de peste tot locul în Orange, spre meazăzi dela capitala *Bloemfontein*. Burii și-au retras oștile și dela orașul împresurat *Ladysmith*, astfel, că acela a fost eliberat și Englezii au intrat în el.

În decursul săptămânei foile au scris multe amănunte despre capitularea lui *Cronje* și cele-ce stau în legătură cu ea. Despre aceasta dăm și noi ce e mai însemnat, ear' la urmă dăm știrile cele mai noue.

Capitularea.

În o depeșă oficială *Roberts* raportează, că înainte de capitulare aflase, că trupele lui *Cronje* și-au pierdut curajul și că sânt aplicate a capitula. Aceasta s'a întâmplat după-ce Burii au văzut că ajutor nu pot primi, fiindcă trupele venite pentru eliberarea lui *Cronje*, au fost respinse. Astfel *Roberts* a dispus a se continua lupta cu vehemență. Atacul de tunuri era grozav și în fiecare noapte Englezii strimtorau tot mai mult pe Buri, prin șanțuri noue. În urmă ajunseră în apropiere de 80 urme de tabăra lui *Cronje*. Atunci în 27 Febr. c. în zori de zi a sosit sub scutul unui steag alb un parlamentar în tabăra engleză. El avea o scrisoare a lui *Cronje*, în care acesta făcea cunoscut lui *Roberts*, că e aplicat a capitula. *Roberts* a pretins, că *Cronje* să vie în persoană în lagăr, ceea-ce s'a și întâmplat la 7 ore dimineața. El era însoțit de o ceată mică. Sosind înaintea lui *Roberts*, generalul *Prettyman* l'a prezentat astfel :

— Comandantul *Cronje*.

Cronje a salutat militărește. *Roberts* a resalutat și făcând un pas înainte, i-a dat mâna și i-a zis :

— D-ta te-ai apărât vitejește, dle.

Cronje a plecat deja la *Capstadt*, însoțit de generalul *Prettyman* și de o mică trupă engleză. El e primit de pretutindenea cu cinste deosebită. Trupele desarmate au fost trimise sub comanda

Că bea apă 'n loc de vin
Și trăește cu suspin ;
De-ar fi cât de voinicel
Toți îi strigă că-i mișel,
De-ar fi cât de învățat
Toți îi strigă blăstemat,
De-ar fi cum 'l-ar judeca
Pământul nu 'l-ar mai ține,
Soarele n'ar mai vedea,
Dar' zău că nu este-așa
Și soarele-l vede bine
Și pământul încă-l ține.

Puiculiță puică pui
Fost-am dragă oare-cui
Dar' acum nu-'s nimăru,
De m'oi ști purta frumos
Ear' voiu fi eu cui am fost

Frunză lată flusturată,
Am neamuri și nu mă coată,
Numai biata mândruliță
Vine la min' la temniță,
Vino mândră, vino dragă,

Că tu dragă n'ai copii
Numai pe mini să mă ții.

Pe dealu cu cornețel
Merg dorul mărunțel
Cu dragostea după el.
Unde mergi tu dorule ?
La tin' bădișorule !
— Tu numai mă celuești...
— Vino dar' de mă petreci
Pân' la dealu cel cu nuci
Cu vre-o două vorbe dulci,
Pân' la dealu cel cu fagi
Cu vre-o două vorbe dragi.

Eu mă duc codru rămâne
Frunza plânge după mine,
După min' nu plângă nime
Că n'am făcut nici un bine,
Și 'mi-oi plânge Doamne eu
Când voiu da de ceva rău,
'Și-a plânge inima mea
Când a da de voia rea.

Bată-te bădișo bată
Și pe tin' acum odată
Numărușul de p'un ban,
Sărbătorile 'ntr'un an,
Slujba dela mănăstire
Multe fete-ai scos din fire,
Și-acum de două, trei zile
Vrei să mă scoți și pe mine.
Dar' pe mine nu mi-'i scoate
Mai bine 'mi-oi face moarte,
Că nime nu lăcomește
La ceea-ce te vestește,
Nici eu n'am ce lăcomi
Când voiu sta a socoti
Că nu-'i pământ de ogor
Numai cioareci cu șinor,
Nici n'ai pământ de-o găleată
Numai cap cu șapca neagră,
Nici nu-'s junci cu coarne lungi,
Nici bucate să te-ajungi,
Nici nu-'s boi cu coarne largi
Numai pipa cu cānaci,
Nici nu-'s garduri streșinite
Numai prime slobozite,

oficerilor proprii, ântâiu la Modder-River și de acolo la Capstadt. Femeile și băieții au fost trimiși acasă.

In Londra.

Știrea despre triumful lui Roberts a produs o bucurie generală în Londra, care s'a mărit prin faptul, că regina a primit felicitări dela împăratul *Wilhelm* și regele *Umberto*. Pe strade, prin loca-luri, cluburi, pretutindenea obiectul conversației era capitularea lui Cronje. In fața palatului ministerului de războiu s'au făcut ovații. Ziarele de seara au publicat ântâiu numai depeșa lui Roberts, apoi peste două ore au scos noue ediții, consacrate special acestui eveniment. Ele laudă vitejia lui Cronje și cred, că războiul va dura încă.

Americanii pentru Buri.

Treizeci de deputați ai camerei Statelor-Unite au trimis lui *Cronje* următoarea depeșă de felicitare:

»Subscrișii deputați ai camerei Statelor-Unite vă salută, pe d-ta și pe soldații d-tale, pentru eroismul și curajul manifestat în lupta ce o purtați pentru drepturile omenești.

Generalul american *Miles* a declarat unui ziarist, că situația Burilor de loc nu e desperată. Faptul, că 3000 de Buri au făcut atâtea greutăți la 50.000 Englezi ne arată, că Englezii vor avè încă multe decepții amare în acest războiu.

Știri mai noue.

Știrile mai noue vestesc despre pregătirile, ce le fac Englezii și Burii în vederea luptei mari. Locul, unde ei își adună oștile, este în Orange, nu departe de acel loc, unde a capitulat Cronje. Burii se adună la *Abrahams - Craal* și se întăresc cu șanțuri și valuri de pământ; ei sînt comandați de *Joubert*. Englezii sînt adunați mai spre meazăzi; ei sînt mai mulți ca Burii și sînt comandați de *Roberts*, care își are acum cortelul în *Osfontein*. Atâta se știe despre pregătiri.

Se vestește mai departe, că în colonia Cap se răspândește răscoala Burilor, contra stăpânirii engleze, cu deosebire în ținuturile dela apus. O altă știre, care ne arată iubirea de libertate a Burilor este, că fruntașii au declarat, că dacă vor fi bătuți, își vor pustii satele și orașele și vor lua lumea în cap, dar' nu-și vor pleca capul în jugul englez. Decât supuși și robi, mai bine pribegi.

Nice grădină cu pruni
Numai colop cu minuni.

Mă uitaiu în virf de munte
Pe la voi bade prin curte
Vězui brusturi și cucute
Și gândii că-'s vite multe;
Dar' la voi bade la șură
Nu-'i nici o adunătură,
În cămară ca afară;
Poți umbla cu 'nvălitoare
Că nu te-atingi de unsoare,
În pivniță ca-n uliță,
Și casa vi loc de boi,
Ear' tinda ocol de oi,
Poți umbla-n haine spălate
Că nu le-'i pica de lapte.

Hop, țup că n'am sè-'mbuc,
Nici la masă n'am sè duc,
Nici în straiță n'am băgat,
Nici acasă n'am lăsat.

SCRISORI.

Din Seliște.

A cincia prelegere economică în Seliște.

Viul interes ce-l arată publicul de aici față de prelegerile economice e de admirat. După cele patru prelegeri ținute din pomărit de președintele »Reuniunii române de agricultură« dl *Dem. Comșa*, a urmat a cincia, cu subiect din stupărit, ținută de membrul comitetului acestei Reuniuni, dl *Romul Simu*.

Spațioasa »sală festivă« a școlii a fost și de astădată indesuită de public. Din jur am observat pe d-nii învățători din Orlat, *Maier* și *Stoia*, pe dl notar din Galeș, *A. Acilenescu*, pe inv. *Răchitan*, pe d-nul și d-na *Floaș* din *Tilișca* și un țeran fruntaș din *Sibiul*.

Dl *R. Simu*, meșter și d-sa întocmai ca dl *D. Comșa* în arta prelegerilor populare, mai ales în cele cu subiect din economie, își introduce instructiva prelegere cu constatarea faptului îmbucurător, că comuna *Seliște* în urma progreselor făcute pe toate terenele nu numai și-a câștigat un renume de primul rang, dar' a devenit și un punct atractiv și de preț pentru lumea românească.

Ținta, la care se nisuește a se ajunge prin seria prelegerilor economice e, ca comuna *Seliște* și în privința economiei raționale să ajungă o pildă vrednică de urmat de celelalte comune românești.

Vorbește apoi pe larg despre folosul stupăritului. Dovedește cu exemple că albinele sînt folositoare agriculturii și pomăritului; vorbește despre folosul și bunătatea mierii ca nutremânt și medicină chiar, despre folosul moral-spiritual, ce-l au cei-ce se ocupă cu stupăritul, fiind acesta cel mai puternic mijloc pentru întărirea și dezvoltarea simțului de ordine, hărnicie, curățenie, unire și pace.

Mai vorbește pe larg despre: cine s'ar putè ocupa cu stupăritul, despre albine și vieța lor și despre coșniță și stupină.

O oră și jumătate a fost ascultat dl *R. Simu*, cu cel mai viu interes, răsplătit fiind la fine cu puternice strigăte de »trăească«.

Azi, Duminecă va prelege tot d-sa, anume despre: »coșnițe mobile, coșnițe mixte. Morburile și inimicii albinelor. Recuisite de stupărit. Lucrările de primăvară în stupină«. *Arghir*.

Producție școlară.

Agnita, 10 Februarie 1900.

Duminecă seara, în 18 Februarie, am avut prilejul a vedè earăși tinerele odrasle de sub conducerea vrednicului învățător *Ioan Paicu*, predând de astădată o producțiune teatrală împreună cu cântări etc., în școala română de aici. Elevii școlii au executat următoarele puncte:

1. »Femeia română«. Un cuvânt (cred că anume a fost făcut de dl învățător pentru a se potrivi cu starea lucrurilor din Agnita), unde eleva *A. Muntean* cu glas înalt, respicat și la înțeles, — începe cu cuvintele principesei României: »Sînt mândră că sînt Română« și continuă aducând femeilor aminte de faptele unei *Cornelii*, *Lucreții*, *Veturii* etc., ca femei vrednice de a fi imitate de toate Românele. Pentru-că, zice mai departe, »până femeia română va crește din fiii ei tot Români bravi și de omenie, ca odinioară matroanele romane, până atunci vom viețui ca popor; ear' când vom începe a ne desprețui limba românească, războaiele le vom arunca în celar și vom îmbrățișa luxul, va pieri poporul român — ca odinioară împărăția romană«, etc. etc.

Tot asemenea interesante și frumoase au fost și celelalte puncte, între cari amintim scena cu 3 muiere și bărbații lor, mult aplaudată, apoi comedia »Cine ce face lui își face«, predată de 1 elev și 3 eleve.

Piesa aceasta, înfocmită pentru copii anume, va fi dat ocaziune dlui învățător la diferitele probe date în fața tuturor elevilor de școală, pentru a li-se da o lecție, cum au a se purta față de părinții lor.

Între cântări amintim: Cât e țeara, Sultanul de Marocco, etc.

Ca al 7-lea punct, la ridicarea cortinei, vedem un copil mocoind pe lângă o stupină cu coșnițe de albine. Nime n'a înțeles scopul. Mai târziu se ivește un alt copil, vine și dă binețe badei *Florea* și acesta după-ce mulțumește badei *Lazar*, începe o vorbire cu el. Era deci un dialog între 2 copii, *V. Hetzea* și *T. Bărbat*, despre beție, jocul de cărți și totodată se da îndemnul a se ocupa economii nostri și cu stupăria și prăsierea poamelor.

Joacă apoi dl inv. cu 6 părechi de copii un joc frumos.

Cu acestea s'ar fi încheiat producțiunea. Dar' cu regret trebuie să mărturisesc, că venitul curat a fost numai 7 coroane și 70 bani; căci au lipsit din poporul comunei mulți, chiar și din comitet au fost puțini. Străini am avut: dl *I. Savu*, cu doamna și sora dînsului din *Șulumberg*, dl *Pintea* din *Ruja* etc.

Petrecerea cu joc a durat până în zori. Toastele la masă au fost al dlui părinte *Păreșu*, închinând în onoarea dlui învățător *Paicu*. Dl *Paicu* mulțumește celor de față și sbiciește pe bîrfitori. A vorbit dl învățător *Savu*, arătând fazele de dezvoltare a poporului român și laudând pe dl *Paicu*. Numai de ar vrea să înțeleagă *Agnișenii*, multe, din cele-ce le-a spus dl *Savu*, multe ar putè învăța.

„Apreciatorul“.

R Î S.

Lauda Țiganului.

Pe cel deal îndelungat
Fuge-un puiu de mălai cald.
Stăi mălaie nu te duce
Să te scald în lapte dulce,
Căci de dorul laptelui
Sar în virful gardului,
Și de dorul smântânei
Sar în fundul fântânei.
Și de dorul untului
Sar în capul Turcului,
Am o pipă cu duhan
Și mă țin că-'s cu duchian,
Am o pipă ș'un jeșcău
Și mă țin că-'s fibirou,
Am o pipă și-o căldare
Și mă țin că-'s gazdă mare,
Dar' vecinii toți zicea
Că nici aia nu-'i a mea

Imp. de *V. Goleț*, econom în *Mognița*.

Din Turda.

— Adunarea generală a »Arieșanei«. —

Sâmbătă, în 24 Februarie 'și-a ținut »Arieșana« din Turda adunarea sa generală ordinară, pe lângă o îmbucurătoare interesare și numeroasă participare a acționarilor din loc și din jur.

Din rapoartele direcțiunii și a comitetului de supraveghere am constatat un promițător progres în toate direcțiile, care e cu atât mai remarcabil, cu cât mai ales în jumătatea a doua a anului de gestiune piața de bani a fost cât se poate de nefavorabilă în toate părțile.

Cu toate aceste »Arieșana« a avut în anul acesta un plus de peste 1600 coroane la venitul curat. Depunerile 'i-s'au sporit cu aproape 60 mii coroane.

A urcat — deși cam modest — plățile funcționarilor, și-a împărțit peste 500 coroane pentru scopuri naționale-culturale.

În direcțiune s'a făcut sortarea alor doi membri, din acestia s'a reales cu aclamație președintele Iuliu Baroși, ear' în locul dlui Medan s'a ales cu mare majoritate dl Dr. George Ilea, avocat în Cluj.

Astfel stând lucrurile avem nădejde întru apropiata înflorire și progresare a institutului nostru, ceea-ce se va realiza în aceeași proporție, în care ne vom desbăra de unele mici patimi și uri personale, de care ca în tot locul nici noi nu suntem de tot feriți.

Să nădăjduim și să dorim, că interesul publicului românesc și menirea curat românească a institutului acestuia românesc în acest oraș străin va împede și nimici efectul ori-cărei nisuiște păgubitoare cauzei comune. Atât deocamdată.

Turda, 27 Februarie 1900.

v. mol.

Din București.

Societatea culturală a Românilor din Mercheașa.

— 28 Febr. n.

Ardelenii, așezați în București, numără o nouă societate culturală. În rîndul acesta zeloșii muncitori din Mercheașa, după exemplul celor din *Cața* și *Draos* s'au adunat și ei în o societate cu scopul de a ajuta pe frații lor de acasă.

Noua societate deja în 13 Februarie a și dat o petrecere populară în sala Dacia, pentru înmulțirea fondurilor sale. Petrecerile aceste populare, la cari Ardelenii nostri alieargă cu atâta dragoste, sînt o frumoasă icoană a țeranului nostru transilvănean; Bucureștenii, cari din curiozitate se abat pe la ele, rămân totdeauna încântați de sănătatea, curățenia și inteligența muncitorilor nostri.

Toți laudă spiritul lor de înfrățire, și durere, că inteligența noastră se ține așa departe de această pornire.

— Dar' ar fi foarte bine să lucrăm și noi, să avem și noi asociația care se ne întrunească pe toți. »Dar' nu se poate, ne-ar învinuî cu separatism«.

Acesta e răspunsul tuturor, ciuha cu care se desvinovătesc toți. Ei bine, doară se tem că vor fi șicanați de frații lor pentru-că se întrunesc și lucrează pentru

ajutorul celor de acasă — fără să facă politică — și dacă e adevărată această teamă, atunci de ce nu află și alte căi de-a lucra, de ce nu cearcă niște căi, cari se cadă afară de ori-ce presupunere?! De ce atunci nu ajută pe cei de acasă, *susținându-le gazetele?!*

Așa ușor ar pute face aceasta, chiar dacă nu mai au voce și gustul de-a cei jurnale ardelenesti, — pentru-că așa zicem cu toții, după câțiva ani petrecuți în București, că nu putem suferi redactarea jurnalelor ardelenesti, — atunci trimite abonamentul, ca în schimbul lui redacția să împartă edițiile populare între cărturarii sătești lipsiți de mijloace. Eu cred că acesta ar fi un bun mijloc de a veni în ajutorul celor de acasă.

Aceste gânduri m'au cuprins la petrecerea *Mercheșanilor*, care a fost foarte bine cercetată — s'au încassat peste 1140 franci, ear' venitul curat face peste 440 franci.

Bravii Mecheșani 'și-au dat toată silința pentru reușita primei lor petreceri. Mult 'i-a ajutat la constituirea societății și aranjarea balului și domnul *Ignat Mircea*, căruia îi mulțumesc și pe calea aceasta. Dlui președinte *Crețu* și întregului comitet publicul 'i-a făcut frumoase ovații. *Saul.*

Volnicie.

Bicaz (Săcuime), la 28 Febr. 1900.

În ziua de 13 Februarie a. c. s'a ținut în comuna noastră alegerea dirigătorilor comunali, afară de notar, care este bravul bătrân *Ioan Urzicean*.

La orele 11 a. m. înfățișându-se protopretorul Dr. Lázár János (Armean), după deschiderea adunării se purcede la candidarea și alegerea dirigătorilor, cari la dirigătoriile mai mici cu toții au fost aleși prin strigare, până și Săcuicul *Csató József*, ca subnotar și ajutor la conducerea matriculei civile. La postul de primar au fost concurenți dl *Nicolae Ciffrea* și postarul *Miklós Lukács* (tot Armean).

Când s'a vestit numele acestor 2 concurenți, ca 400 de oameni erupseră în strigăte »să trăească« la adresa dlui Ciffrea, bravul Român neînfrânt și judecător drept, care în timp de aproape 20 ani a cărmuit această comună, totdeauna cu dreptate și iubire de neam.

Dar' ce să vezi?! Sgomotul încează, vîzîndu-se străbătînd prin mulțime gendarmii, ear' protopretorul începe mai liniștit ungurește:

»Denumesc de primar al acestei comune pe dl Miklós Lukács«. Și din toată mulțimea nu s'a aflat un singur om, deși erau vre-o câțiva Unguri și Jidani (Unguri noi), cari s'î fi strigat un »éljen« numitului primar. Făcîndu-'i-se protopretorului observarea, că cum poate a numi pe un om, în care nu numai Românii, dar' nici cei 7—8 Unguri și tot cam atâți Jidani nu au nici o încredere și alipire, a răspuns: »Acum odată 'l-am denumit, cuvîntul nu 'mi-'l retrag, d-voastră mergeți și recurați!«

Poporul indignat și amărît, vîzîndu-se despoiat de dreptul seu prevăzut în lege prin volnicia protopretorului, s'a retras murmurînd de nemulțumire și numai dlui Ciffrea e de a se mulțumi mulcomirea poporului și înduplecarea noilor dirigători la depunerea jurămîntului sub numitul primar. Cu toții apoi s'au retras la noua casă comunală, o zi-

dire foarte frumoasă, ridicată în vara anului trecut la stăruința bravului primar Ciffrea, unde au și înaintat recurs.

După alegere, seara, se putea vedea la ospătăria lui Hersch Mendl două figuri întunecate închinînd învingerei de peste zi; dar' nu cred, dle pretor, că vei avea conștiința liniștită, cu atât mai virtos că, de când conduci acest cerc nu ne-ai dat nici-odată pricină de nemulțumire, pentru-ce v'am și stimat și iubit, dar' mă voiu mira mai mult că, cu ce nas și obraz va cuteza a lua frînele primăriei gugulitul d tale, pe când nu se bucură de încrederea nici unui locuitor din această comună. „Cineva“.

Dela „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“.

RECTIFICARE.

Drept întregire și rectificare a »avisului« nostru din 24 Februarie a. c. dăm următoarele:

1. Sămînță de *lufernă franceză*, prima calitate, sub 10 chgr.: 1 chgr. 1 cor. 80 bani; peste 10 chgr.: 1 chgr. 1 cor. 70 bani.

2. Sămînță de *trifoiu roșu*, de tot fină, sub 10 chgr.: 1 chgr. 2 cor.; peste 10 chgr.: 1 chgr. 1 cor. 90 bani.

3. Sămînță de *iarbă engleză*, sub 10 chgr.: 1 chgr. 80 bani; peste 10 chgr.: 1 chgr. 70 bani.

4. Sămînță de *iarbă franceză*: 1/2 chgr. 60 bani.

5. Sămînță de *iarbă italiană*, sub 10 chgr.: 1 chgr. 90 bani; peste 10 chgr.: 1 chgr. 80 bani.

6. Sămînță de *napi de nutreț*, Mammuth, roșu, uriaș, sub 10 chgr.: 1 chgr. 1 cor. 40 bani; peste 10 chgr.: 1 chgr. 1 cor. 30 bani.

7. Sămînță de *napi de nutreț*, Oberndorf, galbini: 1 chgr. 1 cor. 46 bani.

8. Sămînță de *napi de nutreț*, roșii, rotunzi, de aceeași: 1 chgr. 1 cor. 46 bani.

Prețurile articlilor de sub 9—23 din publicațiune, cum și celelalte condițiuni — rămân neschimbate.

Sibiu, 4 Martie n. 1900.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului«.

Dem. Comșa, V. Tordășianu,
preș. secretar.

Papa Leo al XIII-lea.

— Vezi ilustrația. —

În 2 l. c. s'au început în Roma sărbările jubileului de 90 ani a patriarhului Romei, Papa Leo al XIII-lea. Pe scaunul papal stă de 22 ani în fruntea bisericii romano-catolice. Puțini dintre cei 260 Papi ai Romei au ajuns această vîrstă înaintată, numai vre-o 4—5. În 4 l. c. cetatea vecinică, *Roma*, a fost iluminată. S'au ținut slujbe dumnezeiești pompoase în toate bisericile catolice, cu deosebire în Roma și în alte cetăți mari catolice. Din acest prilej dăm în numărul de azi chipul Sanctității Sale, pe care una dintre bisericile române, biserica gr.-cat. asemenea îl recunoaște de cap al ei, ca locuitor al apostolului Petru pe pămînt.

Papa Leo al XIII-lea.

PARTEA ECONOMICĂ.

Legumăritul în școala populară.

Prelegere ținută de d-șoara inv. Elena Coman în adunarea dela Călvăser a învățătorilor români gr.-cat. din desp. Sibiiului.

(Urmare).

Ceapa și aiul (usturoiul).

Aceste legume încă sunt foarte de lipsă pentru fiecare casă, ba pot zice, că ceapa e o legumă neincunjurabilă de lipsă, de oare-ce ea ocupă loc atât în bucătăriile celor mai avuți, cât și în coliba bietului cerșitor. Legumele acestea se pot căpăta sau prin sămânță, sau prin răsădire. Sămânța de ceapă se seamănă în straturi calde, de unde apoi când a ajuns la înălțimea cam de un lat de mână și la grosimea unei pene de găscă, se smulge, retezându-se rădăcinile și foile și se răsădește. Aiul însă cam de regulă se capătă așa, că după-ce o căciulie de aiu constă din mai multe părți numite căței de aiu, o parte de acestea se așează în pământ, din care cu timpul se face o căciulie întreagă. Ceapa și aiul iubește tot soiul de pământ, dar' cu deosebire le priște pământul humos sau gunoit. Ele se cultivă prin plivit și săpat, bine înțeles că acestor legume încă trebuie să le dee loc în straturile unde au de a fi în rînduri.

Fasolea.

Această legumă atât de folosită în bucătărie, nu pretinde nici pământ așa bun și nici grije multă. Fasolea e de două feluri și anume: fasole care se urcă pe pari și oloagă, adică care e crescută în formă de tufă. Ambele aceste soiuri se împart încă în o mulțime de alte soiuri. Fasolea cam de regulă

se pune în cuiburi și cam deodată cu cucuruzul, însă voind a avè fasole de timpuriu, o vom pune-o cam pe la sfîrșitul lui Martie, sau cu începutul lui Aprilie. Când fasolea e mare cam de o palmă se sapă prima-oară, ear' cam la 4 săptămâni și dacă trebuința cere și mai curînd se sapă a doua-oară, când apoi pe lângă ea jur-împrejur trăgînd pământ cu sapa, formăm o movilă care îi servește parte ca răzim în contra vînturilor, parte ca mijloc de a-i ține reveneală pe timpuri secetoase. A treia săpătură, dacă numai i-se poate, i-se face pentru a-i mări dezvoltarea. Apoi lăsându-o să se coacă, nu o vom culege peste zi, când e cald, căci ea toată s'ar desface și așa nu i-am putea lua nici un folos, ci ea dacă a rămas până s'a răscopt, atunci mai bine e a se culege dimineața pe rouă, sau seara după apunerea soarelui. Fasolea dacă voim să o avem în grădină, atunci voind a avè fasole de cea-ce se urcă pe pari, o vom pune pe margini pe lângă gard, ear' la cea oloagă îi vom da un loc deosebit în una din tablele grădinei.

Ridichile.

Ele încă se cultivă prin grădini și chiar și la câmp; sînt de trei soiuri, și anume: ridichi de lună mici cât o nucă și de culoare roșie, cari deja pe la sfîrșitul lui Martie sînt bine de a se sămăna. Ele se cultivă în strat cald și mai ales în casă de flori și sînt tare gustoase. Alt soi e și ridichea de vară care de-asemenea se capătă prin sămânță și cari deja cu începutul lui Aprilie se seamănă în grădini, mai ales pe pârcelele grădinei, cultivându-se prin plivit și săpat. Pe la sfîrșitul lui Iunie putem sămăna al treilea soi de ridichi, numite iernatice sau de iarnă. Acestea se cultivă ca și cele mai sus arătate. Toamna cam

pe la culesul cucuruzului se culeg și curățindu-se rădăcinile se așează în celar (pivniță) pentru a le avè pe iarnă.

Morcovii și pîtrânjeii.

Morcovii și pîtrânjeii sînt neapărăți de lipsă pentru fiecare culină și pentru aceea ei trebuie să ocupe locul de frunte al grădinei noastre. De sine înțeles, că acestia cîștigîndu-se din sămânță, trebuie sămănați în straturi, dar' sămânța nu împrăștiată, ci sămănată în rînduri frumoase. Ei iubesc pământul nêsipos, afund și mîrunțit bine. Din cauza că în pământul gunoit proaspăt nu le priște, e bine ca locul menit pentru morcovi și pîtrânjei să se sape încă de cu toamnă, că așa degerînd să se îmbunătățească. Fiindcă atât morcovii cât și pîtrânjeii rêsar cu anevoe; când lipsa ar cere, stratul în care sînt ei sămănați trebuie să se ude. După-ce au rêsărit trebuie pliviți și sêpați; ear' când au ajuns de grosimea degetului celui mic, trebuie răriți așa de tare, cât uuul de altul să rămîna un loc cam de un lat de mână, pentru-ca să se poată desvolta și chiar din cauza aceasta ei trebuie sămănați cam rar. Morcovii și pîtrânjeii cari i-am smuls cu prilejul rării, parte se răsădesc parte se folosesc. Peste vară morcovii și pîtrânjeii se plivesc și sapă de câte-ori cere trebuința și în timpuri secetoase se și udă. Peste vară îi folosim după trebuință, ear' cam pe la mijlocul lui Octomvrie îi scoatem pe toți din pământ și curățindu-i de frunze și pământ îi așezăm în pivniță în nêsip rînd de rînd. Atât morcovii cât și pîtrânjeii sînt de mai multe soiuri, noi însă în grădinile noastre sê-i ocrotim pe aceia cari ni-se pare a fi mai buni. Tot așa este de a se urma și la cultivarea pîstîrnacului. (Va urma).

Despre măiestrii.

XVII.

Funăria. Această măiestrie în mod mai primitiv o știu și unii oameni de ai nostri. Bine ar fi de o ar ști tot insul, ca sê-și poată face barem funile, ștreangurile și sforile ce-i trebuiesc gospodăriei lui.

Prin orașe sînt funari cari lucrează această măiestrie în măsură mare; cu lucruri de a măiestriei lor umplu neguțatoriile și umblă și pe la țiguri. N'ar strica dacă am învăța și noi această măiestrie, că și ea, ca ori-ce măiestrie învățată bine și purtată cu socoteală poate feriți pe măiestru și familia lui.

Petrăria, adică măiestria de a ciopli și a netezi și lustrui piatrile încă este o măiestrie foarte bine plătită. Clădirile cele mari la orașe, bisericile la orașe și sate, apoi podurile la drumul țerei și la drumul de fer, tunelele pe unde trece drumul de fer, toate se fac cu piatră cioplită. Cioplitorii acestia au plăți foarte bune până sînt calfe, ear' după-co se așează, de duc măiestria pe socoteala lor, se fac oameni avuți. Deci la această măiestrie încă ar trebui să dăm copii de ai nostri. Unelte nu le trebuiesc multe și scumpe. Măiestria aceasta o pot purta și vara și iarna, dar' trebuie să aibă o leacă de capital pentru cumpărarea petrei brute (nelucrate), cu

deosebire de cioplesc petri la morminte. Ear' de cioplesc petri la zidiri ori petri de trotoar, atunci numai de unelte au lipsă, că peatra li-o dă acela, ce întreprinde lucrarea.

Tipografia, este măiestria de a tipări cărți. Pe zi ce merge avem lipsă tot mai mare de tipografi, deci să îmbrățișăm această măiestrie frumoasă. Acum, ce să zicem, avem și tipografi nostri, dar' n'ar strica să avem și mai mulți. Că, măiestria aceasta pe lângă ce-i bănoasă și frumoasă; pe lângă ce cu ea poate omul călători toată lumea, că află de lucru; pe lângă ce deșteaptă mintea lucrătorului tot mereu, ea nu cere nici unelte proprii, câtă vreme el lucrează pe plată. Dar' când e vorba de deschis o tipografie, atunci e lucrul mai greu, că nu se poate deschide cu câteva zeci ori sute de fl., ci trebuiesc mii de fl. Fără, cei mai mulți din tipografi lucrează în tipografiile altora, ca lucrători mașiniști ori ca culegători de litere. Stând la căldură, iarna vara, poate face un tipograf — după-cum e de harnic 40—120 coroane pe lună. Și lucrează stând în casă, nu bătut de ploaie și de vânt, nici ars de soare. Ochi însă trebuiesc foarte buni la tipograf. Dar' cu ochi slabi unde-i bun omul?

Compactoria este măiestria de a lega cărți. Doamne pe odihnă mai lucră compactorii! Și noi chiar cărțile cele multe bisericesti trebuie să le dăm de multe-ori chiar la Jidani să ni-le lege. Nici nu știu să avem aici în țeara asta decât foarte puțini compactori Români, care să lucreze cum e data, repede, după-cum se lucrează în timpul de azi. Și ar fi bine ca în tot locul unde este tipografie să fie și compactorie. Dar' nu sunt. Ear' compactorii care sunt, nu sunt Români, afară de unul în Sibiu și unul în Blaj, și poate unul doi de o mai fi pe undeva. Să ne dăm deci copiii la această măiestrie, că e bună și ușoară. Și chiar de n'ar ave compactorul modru să deschidă la oraș lucrătoria sa, poate câștiga destul ca compactor ambulant. Eu îmi aduc aminte de un Român de ai nostri din margine, că era compactor ambulant, dar' nu-și știa el prea bine măiestria, nici

nu avea cele unelte bune, și tot făcea pe sate, umblând și cârpind cărțile bisericești, mai și legând de nou câte ceva la preoți și învățători, făcea, zic, pe săptămână câte 10 fl. Și umbla numai de toamna, după-ce își găta lucrul câmpului, până colea în postul Paștilor, atunci se întorcea acasă plin de bani, și-și vedea de lucrarea moșioarei. — Deci să nu desprețuim nici această măiestrie!

I. P. R.

Negoț românesc.

Lipsa de neguțători români se simte pe zi ce merge tot mai tare. Din multe părți ne vin plângeri, cum sunt înșelați țărani nostri atât când au de cumpărat, cât și când dau să vândă câte ceva. Din această cauză suntem datori a ne crea neguțători români cinstiți, dela cari putem cumpăra fără frică de înșelăciune, și cărora să putem vinde roada muncii noastre cu măsuri drepte. Cu deosebire e simțită în părțile bănățene lipsa de *neguțători de bucate*, — unde mai numai Jidanii o poartă, ca și în celelalte părți ale țerei noastre și ca și celelalte neguțătorii. Deci să vedem a ne îndeletnici cu negoțul.

Se caută neguțători români.

Primum din două sate înștiințare, că acolo ar fi lipsă de neguțători români. Atragem asupra acestor locuri bune luarea aminte a cetitorilor nostri.

În Deag.

Comuna *Deag* (Deag p. u. Radnoth) fiind locuită numai de Români — peste 1100 de suflete — și voind ca agonisita atâtor oameni harnici să nu meargă tot în mâni străine, ar primi cu mare bucurie pe un neguțător român, care ar fi aplicat a deschide la ei prăvălie, ba îl și asigură de venit frumos. Totodată poate fi asigurat respectivul neguțător, că de va voi să pută câștiga foarte ușor licența de cărcimărit.

Doritorii de a deschide acolo prăvălie, pot primi deslușiri mai amănunțite mergând acolo în comună, ori scriind dlui *Teofil Gerasim*, preot, care bucuros le-a da răspuns. Cugete asupra acestui lucru cu deosebire bravii nostri Selișteni.

locul celor căzuți și pornind dau al doilea asalt, însă earăși fără de folos. — La a treia încercare, ostașii nu mai strigă ura! ci făcându-și cruce desnădejduiți, cu frunțile plecate, se rugau tremurând, »boji-țară!... boji-țară!... mergând în bobote...

După o vâlcea, cu puștile la picior, așteptau alte batalioane, gata pentru măcel.

Pe deasupra șepcilor muscălești, se vedeau căciulile regimentului XIII. de dorobanți. Mândri, conștiențioși de chemarea lor, cu privirile ațintite înspre redută, cu mintea întreagă, urmăreau mișcările de ambele părți și... par'că-i străbăteau fiorii până în creștet, li-se strângea inima când vedeau mereu căzând luptătorii, peste a căror trupuri încă vii, treceau rîndurile de bătaie, fără a se opri, fără a le lua în seamă...

Cu toată înverșunarea atacurilor, cari scăzuseră binișor numărul Turcilor, dușmanii țineau încă temeinic. Apărați de pretutindeni, ascunși prin șanțuri, după zidurile de pământ, loviau mereu în carne vie.

În Lugerdii.

Poporul din comuna *Lugerdii* (ung. Lozsárd, posta la Ikod, Nagy-Ikold), 700—800 suflete, toți Români, dorește să aibă în satul lor un neguțător (boltaș) român (ar fi foarte potrivit dacă s'ar găsi un cutare măiestru, de exemplu un călțunar).

Comuna *Lugerdii* are un ținut curat român. Localitate este tocmai în mijlocul satului lângă drumul care comunică pe vale în sus și în jos. Sunt 2 chilfi, culină și grădină bună.

Ne vom nisui ca să-și capete licența de a vinde beuturi și în glăji astupate, și dacă neguțătorul va fi om de cinste și conștiențios, toate cele de lipsă le vom cumpăra dela dînsul.

În privința localității, cel care ar dori să se așeze în comuna noastră are de a se pune în înțelegere cu dl preot *Iuliu Pop*, proprietarul casei.

Ioan Guican, econom.

Societatea de cumpătare din Babța.

În nr. 7 al »*Foii Poporului*« s'a descris în o scrisoare mersul adunării generale a »*Societății de cumpătare din Babța*«. Îndemnând pe iubiiții nostri țărani și pe fruntașii de pe sate a întemeia astfel de însoțiri de mare folos, dăm azi

Raportul

comitetului »*Societății de cumpătare*« din Babța despre activitatea sa din anul 1899, cetit în adunarea generală a societății la 21 Ianuarie 1900 st. n. de învățătorul pensionat și notarul acestei societăți dl Gavriil Alușiu.

Onorată adunare generală!

Suntem fericiți a ține cu mândrie a VII-a adunare generală a »*Societății de cumpătare*« din comuna Babța. Mulți dintre membri prezenți, cari și-au ținut făgăduința conform statutelor, surid cu fală nemustrați de conștiență, că și-au învrednicit bunul D-zeu a lua parte și la această adunare și a zice în cugetul lor: »bine am făcut, ce am făcut«, câțiva însă, cari ar fi dorit să vadă înaintarea societății, au adormit în Domnul.

Datori suntem acum la începutul unui an nou și încă la finea secolului XIX., a da seamă asupra activității noastre din anul trecut despre »*Societatea de cumpătare*« a

De departe împăratul cu întreg statul seu major privia prin ochian și părea trist și abătut de această luptă eroică, însă fără de folos. Deodată Alesandru al II-lea întorcându-se către șef, îi rosti ceva la ureche. Într'o clipă un călăreț se și porni în goana calului către partea unde așteptau rezervele proaspete cu regimentul XIII. de Iași, care atât de strălucit își căpătase deja botezul de sânge.

— Ce este? — întreabă colonelul.

Călărețul oprindu-se înainte-i, îi întinse o fițuică de hârtie și fără a rosti un cuvânt, salutând militărește, a pornit către batalioanele muscălești.

Colonelul ceti cu multă băgare de seamă ordinul, chibzui în pripă starea luptătorilor, situația redutei, își răsuci muștața privind-și voinicii, apoi cu o voce aspră rosti căpitanilor:

— Care din voi are dorul să se mearse astăzi vitejește alături cu Muscalii?

Se înțelege dela sine, că totii ca niște fanatici au răspuns într'un graiu:

— Nu așteptăm, decât aceasta!

Un erou uitat.

(Amintiri din războiul dela 1877).

După o bombardare puternică de artilerie, câteva regimente de grenadieri verzi, aveau misiunea să iee cu asalt reduta.

Când s'a dat ordinul de atac, înflăcărea era la culme. Rușii îmbătați și de beaură și de dorul de a se măsura cu păgânul, au pornit cu baionetele înainte, cu strigătul de ura!... prelungit, de credeai să răstoarne lumea.

S'au apropiat de redută, mai cu câțiva pași să ajungă la șanțuri, când sunt întâmpinați cu salve neîntrerupte de puști. — Rîndurile s'au rărît și din mijlocul învâlmășelei, nu se aude acum decât țipete stășietoare de durere, înmărmurind pe cei scăpați de gloanțele dușmane.

— Stringeți rîndurile, — strigă comandantul.

Ca niște uriașe sloiuri, batalioanele din urmă se mișcă, un nou zid de oameni ia

noastră și a începe în viitor încă cu mai multă râvnă, cu mai mare zel întru îngrijirea de starea morală și materială a membrilor acestei societăți.

Societatea dela început până de present a avut 120 membri, dintre cari 12 au răposat, 1 din cauză de esces a fost eschis, 6 înși admoniați din partea președintelui; dacă nu vor arăta semne de îndreptare, prin comitet vor fi eschiși din sinul societății. În viitor comitetul se va ține strâns de statute. Numai acelor membri se vor împrumuta bucate, cari nu vor cerca cărcimele și nu vor trece măsura cuvenită. Membrii cari nu-și vor ține făgăduința, vor fi tractați conform statutelor.

Mulți dintre membri Dumineca și în sărbători își petrec timpul cu cetitul de opuri cumpărate de societate, »Foaia Poporului« și »Lumina Satelor« din T.-Jiu, România.

Averea societății constă: 1. Din un fond de bucate (mălaiu), care la finea anului 1899 cu interese cu tot face: 201 $\frac{3}{4}$ merțe, cari bucate s'au dat la 36 înși în 28 Martie anul trecut. În urma unei hotărâri din ședința de toamnă, bucatele se vor lăsa tot la aceiași înși, plătind numai interesele, afară de Simeon Tomșa, Vasile Calină și Andreiu Crișan, cari au de a plăti și capitalul. Le stă în voe fiecărui datorăș însă a șterge și din capital sau a se plăti cu totul.

2. Din un fond comun de bani, care, după ce s'au subtras spesele de 70 bani, are 115 coroane 74 bani, dați pe usură cu 10%, la următorii: Mihaiu Sabou 20 coroane, Vasilie Blidar 20 coroane, Stefan Blidar 20 coroane, Ioan Pop Gl. 20 coroane și Georgiu Ienciu a Onuțului 20 coroane, suma 100 cor., la aceasta adăugându se 10 coroane de interese și 5 cor. 74 bani incurși dela cei-ce au luat bucate din fond, dau suma de sus 115 coroane și 74 bani.

Referitor la aceste fonduri am de a observa că cresc prea încet, necontribuind toți membrii acestei societăți. Ne place a ne fâli că avem fonduri, dar' nu ne place a depune bucate și bani din an în an, ca să crească și să ni-se mărească fondurile. Cine a depus bucate înainte de asta cu 6 ani, are o creștere frumoasă; peste 3 ani va avea fiecare deponent 4 cubule, adică 16 merțe mari de mălaiu, când li-se vor da dividendele. Cei-ce nu dau în fondul de bani, cred doară, că cu timp se vor împărtași din acela? Unde n'ai dat, de acolo nu poți aștepta. Să dăm cu

toții, că în folosul nostru și al urmașilor nostri va fi.

3. Societatea mai are și o bibliotecă constătătoare din câteva opuri economice și o revistă lunară, ce o primim gratis din T.-Jiu, România, sub numele de »Lumina Satelor«.

Dorința noastră e, ca membrii societății să le cetească neîncetat, cuprinzând lucruri bune și folositoare.

Onorată adunare generală! Deși m'am depărtat din mijlocul d-voastre în comuna vecină Racova, totuși nu-mi iau rămas bun pentru totdeauna, ci și de aici înainte din când în când, fiind ales și în viitor de notar, voi supraveghia, îngrijindu-mă, ca »Societatea de cumpărare« din comuna Babța, să înainteze în ale moralității și buneistării a membrilor ei.

Noi am fost cei dintâi, în timpul mai apropiat, care am întemeiat societate de cumpărare; să ne nisuiam drept aceea, ca aceasta să premerge întru toate, pentru-că numai așa ne va judeca lumea de oameni harnici, servind cu pildă bună altora; bunul D-zeu va fi pururea cu noi și ne va sta într'ajutor. Amin!

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonentului nr. 1124. Carte pentru leacuri la animale este »Veterinarul« de Cornea. Întreabă, poate se mai află la tipografia Krafft în Sibiu. Cartea legilor se află la noi cu prețul de 80 bani. — Acela, de care spui, este domn peste averea lui, prin testament făcut după lege poate să o lase cui va voi. — Casă să nu faci pe grădina ce nu-i intabulată pe d-ta, că-i avè necaz. — Pământul, ce spui că-i intabulat pe d-ta, dacă după lege e intabulat, trebuie să-ți vină în folosință, așa credem că 'ți-a spus și avocatul. Va ști el ce-i de făcut.

Abonentului nr. 3489. De stelnțele din casă poți scăpa numai decât, în câteva zile, dacă cumperi zacherlin și o mașină de stropit. Costă cam 2 fl. toate la olaltă. Caută la »Mercur«. Cu proșcătoarea aceea improști zacherlinul în toate crepăturile pe pereți, pe mobile și pe unde știi că se țin. În câteva zile făcând așa și apoi măturând tot mereu

bine și văruind cum se cade, poți scăpa de ele. De nu-ți este prea mult, așteaptă până la vară ce culegi cânepa. Atunci umple casa cu cânepă verde, cum o culegi, astupă ușile și ferestrele 48 ore și de mirosul cel greu, toate vor pieri. După aceea — curățenie...

Abonentului I. M. în Mogoș. Albeața la vite se vindecă astfel: Pisează bine zahar alb până-l faci ca făina cernută, pune-l într'o țeve și suflă în ochiul cel cu albeață. La multe vite se rupe albeața după-ce coarcă omul în 3-4 rinduri.

Alții uscă și pisează mărunt pelița ce o iau muierile de pe rânza puilor și a găinilor. Pravul acela îl suflă în ochiul vitei cu albeață, în câteva zile după olaltă, și le trece. Numai odată în zi trebuie suflat în ochiu. Cine mai știe ceva mijloace, ne rugăm să ne împărtășească, că noi bucuroși le publicăm.

SFATURI.

Stîrpirea vermilor de varză.

Un abonent ne scrie următoarele: Stîrpirea vermilor (omizilor) de varză sau curechiu se face așa, că să iai cu lopata furnici de cele mari și să le împărștii prin curechiu. Furnicile vor poposi toți vermii, pe când curechiului nu strică. Chiar eu am făcut așa. Fiind un furnicar în apropierea curechiului, am văzut că curechiul din apropierea furnicarului e minunat, dar' curechiul care era în depărtare de furnicar, era stricat și plin de omizi. Am împărștiat cu lopata furnicile prin curechiu și curechiul îndată s'a curățit de omizi.

Petru Moga, econom.

Știri economice.

Holde pustiite. În hotarul comunelor Rittberg (Végyvár), Cadar, Doboz, Niczkyfalva, Șipet și Liebling din Banat cel puțin trei pătrimi din holdele de grâu de toamnă s'au nimicit total. Causa sînt șoarecii și gerurile urmate subit după umezeala rece de astă-toamnă.

— Mai domol, surise colonelul. Nu-ți nevoe de toți, ci de o singură companie,

Același răspuns eșia acum din mii de piepturi, când eată, că din front înaintează căpitanul C., om bine legat, ars la față și cel mai în vîrstă dintre căpitani; salută pe colonel zicînd:

— Cer această cinste pentru mine și pentru flăcăii mei.

— De ce? întrebă colonelul.

— Ântăiu că sînt cel mai bătrîn, și al doilea pentru-că știu muscălește.

— Știi și comanda?

— Da.

— Pleacă.

Un lung semn de comandă:

— Ascultați: Regiment, batalionul al II-lea, compania IV-a înainte... marș!

Sunetele de corn și de bătaie zguduie aerul, regimentul presentă armele, steagul ferfenițit li-se pleacă înainte, pe când preotul le dă bine cuvîntarea. Voinicii închinându-se pornesc hotărîți înainte cu »Doamne-ajută«,

avînd în fruntea lor pe C. Acum sînt de parte!...

Colonelul cu întreg regimentul se pun în mișcare în altă direcție.

Șeful statului-major hotărîse a lua prin surprindere reduta pe la spate, de oare-ce inimicii erau adunați la capătul celalalt, unde se dedea asaltul din partea grenadirilor verzi.

Dușmanii nici nu pușeau să vadă restul batalioanelor, cari așteptau, ascunse intrucâtva după dâmb.

Ordinul se execută în grabă și în curînd, o a doua luptă porni în partea opusă. Însă, care nu le fu surprinderea Muscalilor, când se văzura improșcați din toate părțile și de tunuri și de gloanțe! Spaima morții sguduî rîndurile luptătorilor, frica se molipsește, îi cuprinde cu iușeala fulgerului, șefii rămași o iau la fugă și după ei masse întregi de ostași nu mai era o oaste, ci o turmă risipită, fără de păstor.

Căpitanul C... pătrunde mereu înainte îndemnându-și copșii, fără să-i treacă prin gând, că ar pute fi părăsit de tovarășii în mij-

locul încăierării. Sergentul Necolae Curălarul din Onțeni îi atrase luarea aminte.

— Să trăești domnule căpitan, Muscalii ne lasă.

— Ce spui mă!...

— Ne lasă zău!... au întors spatele.

— Și comandantii?...

— Sînt în frunte!...

— Ai dreptate... îi ved... gornist! răcnă căpitanul, sună încetarea focurilor și zi stînga împrejur!...

Ca o trimbă de panză se întoarce compania,

— Pe ei copșii, dacă-i vorba să pierim ca niște câni, să piară și ei!...

Dorobanții nu goniau, ci se părea că sbor, ca șoimii spintecînd aerul plin de fum, cu penele dela căciuli. — Eată-i lângă fugarii; căpitanul dă comanda în muscălește, sîrînd înaintea trupelor înspăimîntate. Rușii, crezîndu-se comandați de un șef al lor, se opresc în loc, ântăiul, al doilea, toate batalioanele, cuprinse de buimăceală, ascultă orbește, și de frică se reîntorc ear' la luptă.

Starea sēmănturilor la noi în țeară este destul de bună în toate părțile. Sēmănturile de toamnă stau mult mai bine, decât anul trecut pe timpul acesta.

Petrolu în loc de — cărbuni. Un oficer român din serviciul minelor a propus direcției căilor ferate române un aparat, care se înlesnească întrebuintarea petrolului ca combustibil la vapoare, în locul cărbunelui. Puterea calorifică produsă de petrolu va fi cu 54% mai mare ca a cărbunelui.

Curs de pomărit și stupărit în Cugir. După-cum ne spune »Bunul Econom« va deschide din 15 Iulie până la 15 August dl inv, Ioan Muntean. Cursul va fi cercetat mai ales de învățători. Aflăm că consistoriile din Blaj și Lugoj vor recerca pe învățătorii din eparchiile lor să participe cel puțin câte doi din fiecare tract protopresbiteral. Bine ar face. Ne vom bucura și vom lăuda ori-ce avânt ce vom observa în prețioasele ramuri economice pomărit și stupărit.

Tîrg în Jimbolea. Ministrul de comerț a hotărît, că tîrgul de țeară din Jimbolea (comit. Torontal), care se ținea Sâmbăta și Dumineca înainte de 19 Martie, acum se se țină în 26 și 27 Martie.

O nouă bancă românească. Foaia ungurească »Magyar Szó« vestește, că în comuna Dognecea din Bănat s'a pus bazele întemeierii unei bănci românești. Capitalul fundațional este 100.000 coroane.

Statute pentru grănare bisericesti. Mai mulți cetitori de-ai »Foi Poporului« ne-au întrebat de statute de grănare, de cari ar fi bine să se întemeieze în fiecare comună. Vestim, că în nrul viitor vom publica, ca model, statutele grănarului din Doștat, pe cari vrednicii fruntași de acolo au avut bunăvoința să ni-le trimită în copie spre publicare.

În fruntea lor pornește căpitanul, care îmbătat de fumul acru și de strigătul de războiu, nu mai era om pământean, ci se părea o intrupare din povești

În acest timp Turcii vîzînd destrăbălarea, groaza și fuga neașteptată, părăsiră în pripă pozițiunile întărite și se luară pe urma dușmanilor, siguri să-î măcelărească de istov!...

— La baionete! răcneate căpitanul.

Vai Doamne ce măcel!.. ce măcel! Românul lăsat în voe, își face loc și cu spada și cu stratu, sbor creerii, gâlgăie sângele din trupul răniților, ostașii se îngrămădesc, se strivesc, intră unii în alții, pământul se acopere de leșuri!.. Un ura!.. puternic izbucnește din piepturile Muscalilor și dorobanților... eată-î ajunși la șanțuri... sus pe redută.

— În lăuntru băieți!

Ca o vijelie trec sumedenie de ostași înspăimîntător de furioși nimicind totul, fără de cruțare. (Va urma.)

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Cele patru operațiuni fundamentale.

Patru modele de lecții de fond din Aritmetică.
Lucrate după planul »Treptelor formale«.
Pentru bieniul II. (clasa a III-a elementară nedespărțită), de Iuliu Birou, învățător în Ticvaniu-mare.

(Urmare).

II. Sistemisarea — Inducțiunea (cu fazele sale).

1. Priviți acum la lucrarea ântăiu! Ce numeri am înmulțit? (... 9 florini și 3 berbeci). Ce am făcut noi cu 9 când 'l-am repetat sau adunat mai de multe-ori? (... 'l-am înmulțit). De câte-ori 'l-am repetat sau înmulțit? (... de trei-ori). Cât am aflat că fac de trei-ori 9? (... 27). Câți numeri s'au format repetând sau înmulțind pe 9 de trei-ori? (... un singur număr). Cum este numărul 27 față de numerii 9 și 3? (... mai mare). Ce facem noi dar, când înmulțim? (... repetăm sau adunăm un număr într'unul singur mai mare de atâtea-ori câte unități are alt număr). Cum am așezat noi numerii ca să-î înmulțim mai ușor? (... unul sub altul). Ce semn am pus la dreapta numărului prim? (... semnul \times , ori). Ce semn am tras pe sub numerii de înmulțit? (... o linie orisontală). De unde am început să înmulțim? (... dela dreapta spre stînga). Ce am înmulțit mai ântăiu? (... unitățile). Unde scriem rezultatul? (... sub linie). Ce săvirșim noi când facem înmulțirea? (... o lucrare).

2. Notă. Se resumează și a doua problemă (esemplu) tot astfel, ca și prima problemă.

3. Țineți minte: *Înmulțirea este o lucrare prin care se repetază sau se adună un număr de atâtea-ori, câte unități are un alt număr.*

Numărul care se repetază sau se adună de mai multe-ori, se numește multiplicand sau deînmulțit; ear' numărul care ne arată de câte-ori se repetăm sau se adunăm pe deînmulțit, se numește multiplicator sau înmulțitor. Numărul aflat sau rezultatul dela înmulțire, se numește produs.

Ca să înmulțim mai ușor un număr de o cifră cu alt număr tot de o cifră, așezăm pe înmulțitor sub deînmulțit așa, ca să vină unități sub unități. Tragem apoi o linie orisontală pe sub numeri spre a-î deosebî de produs, ce-l scriem dinjos. După aceasta începem înmulțirea dela dreapta spre stînga, luând sau repetând unitățile deînmulțitului de atâtea-ori, câte unități are înmulțitorul; sau căutăm rezultatul în tabela înmulțirii. Resultatul începem să-l scriem sub linie, de sub cifra cu care înmulțim, spre stînga.

Ce este înmulțirea? Cum se numesc numerii la înmulțire? Cum se numește rezultatul la înmulțire? Cum se face înmulțirea numerilor scriși în linie verticală?

III. Aplicarea — Deducțiunea ultimă (cu fazele sale).

a) Scrierea regulii în caiete.

1. Acum luați seama, că eu voi scrie regulile înmulțirii, ce învățați astăzi, pe tablă. De aci voi le veți copia în caietele voastre de aritmetică, sub pro-

blemele ce ați lucrat. Acasă apoi le veți repeta de mai multe-ori, ca să le știți bine.

2. Ce veți copia în caietele voastre de aritmetică sub probleme? De unde le veți copia? Pentru-ce le veți copia?

3. Bine! Copiați în liniște! (Învățătorul scrie pe tablă, ear' școlarii pe caiete, regulile învățate).

b) Rezolvarea problemei de aplicație.

1. Scoateți tăblițele: 1, 2, 3! Veți scrie cu toții pe tăblițe problema ce o voi dicta și scrie eu pe tablă, ca să o rezolvați apoi în liniște, — ca lecție indirectă, — până-ce eu voi preda la alt bieniu. (Învățătorul dictează și scrie pe tablă, ear' școlarii pe tăblițe):

»O vacă dă 5 litri de lapte pe zi. Câți litri va da ea în 7 zile?«

2. Ce veți copia și rezolva pe tăblițe? (... problema). Ce cunoaștem în această problemă? Ce nu cunoaștem? Ce vom dar' să aflăm? (... câți litri de lapte va da vaca în 7 zile). În 7 zile tot 5 litri de lapte va da, ori mai mult? (... mai mult). De câte-ori mai mult? (... de șapte-ori). Prin ce lucrare veți afla dar', că câți litri de lapte va da în 7 zile? (... prin înmulțire). Ce număr veți înmulți sau repeta de mai multe-ori? (... 5). De câte-ori îl veți înmulți sau repeta pe 5? (... de șapte-ori).

3. Bine! Copiați problema și o rezolvați în liniște.

II. Cercetarea și corectarea lecțiilor indirecte.

Notă. Cele-ce s'au spus la corectarea, precum și în notele dela finea lecțiunei I. și II., se vor avè și aici în vedere.

Visitarea școalelor.

Am dat de știre în nrul trecut, că consistorul archidieceșan din Sibiu a numit mai mulți comisari, cari au datorința să cerceteze toate școalele noastre gr.-orientale din archidieceșă, să le vadă mersul, scăderile și pedecile, ce le stau în calea înaintării și să dea seamă despre ele consistorului, ca astfel relele să poată fi delăturate.

Foaia archidieceșană »Telegraful Român« scrie asupra acestui lucru bun și vrednic de laudă următoarele:

»Deja de repețite rînduri a insistat sinodul nostru archidieceșan asupra importantei chestiuni de a se esmite comisari din centru pentru visitarea școalelor și pentru controlarea mersului învățămîntului și peste tot a tuturor afacerilor școlare. Consistorul archidieceșan a și decis acum în ședința sa plenară dela 7/19 Februarie a. c., a se esmite 9 comisari, cari încă în decursul anului școlar present își vor începe visitațiunea, avînd a face privire adîncă, obiectivă și conștiențioasă asupra modului, cum își implinesc toate organele noastre bisericesti datorințele în special în marea cauză școlară, atât de importantă pentru progresul general al credincioșilor bisericești noastre. Ca unii, cari stăm în serviciul mai ales cultural al neamului nostru ne bucurăm mult de această dispozițiune salutară a superiorității noastre bisericesti și legăm de ea speranța îndreptării multor rele, întru-cât rapoartele comisarilor esmiși vor fi o icoană a stărei cauzei școlare din întreagă archidieceșă.

CRONICĂ.

Fapte creștinești. A îndeplinit și îndeplinește bunul creștin *Ioan Domnariu* cu soția sa *Elena* născ. *Predovicu* din *Amnaș*. Acești buni creștini, pentru preamărirea lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor lor au făcut mai multe dăruiri bisericilor românești, fără deosebire de confesiune. Așa bisericii din *Ocna-de-jos* au dăruit patru icoane frumoase la altarul Domnului în preț de 130 coroane, două rinduri de ornate bisericesti în preț de 130 coroane, un molitfelnic și alte cărți în preț de 44 cor.; bisericii din comuna *Amnaș* au dăruit un clopot în preț de 200 coroane, un policandru în preț de 110 cor., o cruce pe turn în preț de 40 cor., un rind de ornate în preț de 60 cor., o sfântă evanghelie și un apostol în preț de 40 cor.; bisericii gr.-cat. din *Ocna-de-sus* au dăruit o cruce și două icoane în preț de 88 cor. În total dar' au făcut bisericilor dăruiri în preț de vre-o 862 coroane. Dă-le Doamne, să aibă de unde mai jertfi!

— Notarul pensionat *Ioan Martin* din *Fildus-de-sus* și soția sa *Veronica*, au cumpărat bisericii greco-catolice de acolo o *Evangelie* și un apostolier cu litere străbune în preț de 64 cor. — *Vasile Poruț* din *Petridul-inferior* a construit gratuit un cor frumos bisericii gr.-cat. de acolo; *Costan Popa* și soția sa *Ana* au dăruit doi prapori; *V. Balica* o cruce de argint, ear' *Ionaș Pirvu* și *Susana Vutca* câte o față de masă pe prestol. — *Maier Nemetoff* și *Maria Ballu* din *Noul-român* au cumpărat bisericii de acolo o *Evangelie* cu litere latine.

— *Dr. Alesandru Hossu*, avocat în *Deva*, a dăruit pentru biserica de acolo 200 coroane. — *Ioan Oncescu*, notar pensionat în *Răhău*, a dăruit pentru biserica din *Petroșeni* 200 cor.

— *I. Jurca* și soția sa *D.* împreună cu fiii lor *Ioan* și *Cumbrie*, din *Valea-mare*, pentru pomenirea lor și a părinților lor au pictat pe spesele proprii două icoane frumoase pe tîmpla bisericii gr.-orientale din *Valea-mare* reprezentând »*Nașterea Domnului*» și »*Botezul Domnului*». Sfințirea acestor icoane s'a făcut la 25 Februarie st. n. Pentru această faptă creștinească comitetul parochial mulțumește și pe această cale evlavioșilor poporeni.

Cancelarie advocațională. *Dr. Ioan Harsia* face cunoscut că și-a deschis cancelarie advocațională în *Reghinul-săseșe*, în piață, în casa nr. 233.

Casină română în Boița. Ni-se scrie, că în comuna *Boița* (comit. *Sibiului*) inteligența română, la stăruința tînerului preot *Ioan Druhora*, a înființat o casină ale cărei statute sînt deja aprobate din partea guvernului. Asemenea lucruri merită a fi imitate și de alte comune.

Peregrinaj român la Roma. »*Unirea*» scrie următoarele: »Aflăm din partea cea mai competentă, că lucrările pentru aranjarea unui peregrinaj român la Roma se continuă cu mult succes. De data aceasta facem cunoscut, că prețul unui bilet de cl. I. dus și întors, cu întreagă proviziunea în Roma, unde peregrinii vor sta 10 zile, nu costă decât 300 cor., cl. II. 240 cor. și cl. III. 140 cor. Călătoria se va face la sfîrșitul lunii Septemvrie, probabil la 26 n. Prețurile se scotocesc dela Pesta și înapoi. Până la Fiume se va călători cu trenul, de aci cu vaporul până la *Ancona*, și apoi ear' cu trenul până la Roma. Un bilet de călătorie e valabil 45 zile.

Dela Roma, cei-ce vor, pot să continue calea mai departe la Paris. Ori-ce informații mai detaliate dă cu plăcere redacția »*Unirei*».

La asentările din cercul Clujului, terminate Sâmbătă, au fost asentați 60% din ficiorii ajunși la etatea de asentare.

Cununie. *David Voniga*, ales preot în *Giroc*, s'a cununat cu d-soara *Ecatarina Vuia* din *Lipova*, la 25 Februarie n., în biserica gr.-or. din *Lipova*. Nuni au fost domnul *Nicoară*, proprietar în *B-Giula* și d-na *Iulia Savici* din *Temes-Ujfalu*.

Incendii. Marți noaptea a ars în *Lugoșel* moara cu vapori a firmei *Schwartz et Comp.*, ear' în *Jidovin* moara cu vapor a lui *Haberehrn*.

Ger și viscole. Mărțișorul se ține cerbicos, că el e lună de iarnă; ger ca de *Bobotează* e aproape pretutindenea. În *Sibiu* ninsoarea a durat până Sâmbătă seara, după care a urmat gerul ce încă și acum se menține. La *Mohács* a fost mare viscol împreunat cu ninsoare grea, după care a urmat ger aspru; a doua zi viscolul s'a repetat. La *Fiume* ninsoarea împreunată cu viscol și — de minune! — cu fulgere, a cauzat *Vineri* mari întâzieri în comunicarea trenurilor.

Simptoame de sărăcie. În cursul anului 1899 erarul a iertat din dare 11.428 fl. 57 cr. contribuenților, care sumă nu era de unde să se mai încasseze.

La fondul iubiților răposați, întemeiat de »*Reun. sodalilor români din Sibiu*» cu scop de a da ajutoare bănești veduvelor și orfanilor meseriașilor români din *Sibiu*, dl *Liviu R. Prașca*, ofițiant la adm. »*Tipografiei*, soc. pe acț. în *Sibiu*, a administrat 1 cor 40 bani, în memoria regretatei sale bunice *Eva Apolzan* n. *Tipurița*.

Arma gendarmilor. În *Lovrin* întîmplându-se un cas de furt, gendarmii au eșit la fața locului să erueze și au deținut pe un anume *Mihail Lazarov*. În cursul escortării lui *Lazarov* au ajuns la ceartă cu locitorul *Nicolae Adam*, căruia caporalul de gendarmi i-a înfipt în piept baioneta. Rănit de moarte *Adam* a căzut la pămînt fără a pute zice un cuvînt barem.

Huiduirea ciardașului în Viena. La »*balul aristocraților*», aranjat săptămîna trecută în *Viena* la hotelul »*Metropol*», contele *Petru Széchenyi*, ofițier în regimentul de gardă, a comandat esărdăs și a început să joace cu fiica ministrului *Kállay*. Au intrat în joc încă doi cavaleri: prințul *Maximilian Taxis* și contele *Mihail Károlyi*. Esărdăsul acesta însă n'a ținut decât numai câteva clipite, pentru-că publicul l-a huiduit și pisăit și imediat a dispus magistrului de capelă să cânte vals în loc de esărdăs. Ciardașiștii au părăsit »*indignați*» sala de bal.

Din Săcădate. Creștinii gr.-cat. din *Săcădate*, protopopiatul *Sibiului*, ni-se plîng că manipularea banilor bisericesti nu ar fi în cea mai bună rînduială. Ei învinovătesc pe preotul lor *Dumitru Cutean*, contra căruia spun că au dat plîngeri și la *Blaj*, dar' că n'au primit nici un răspuns. Mai spun că ei au cerut dela *Blaj* un comisar, care să ese la fața locului și să judece lucrul spunînd că de-s nedrepte cererile lor, vor plăti ei spesele comisarului, ear' dacă sînt drepte, să plătească cel vinovat, dar' nici un răspuns n'au căpătat. Dacă-i așa, atunci e destul de dureros.

Din *S-Mihaiu*, privitor la știrea publicată în nr. 7 al »*Foii Poporului*», ni-se scriu următoarele:

Școala din *Sân-Mihaiu* este în rînd cu toate cele de lipsă, încât în jurul *Turdei* puține școale vor mai fi în așa o rînduială ca cea din *Sân-Mihaiu*.

Correspondentul zice că în linia primă ar purta vina episcopul primar, — ceea-ce nu poate fi adevărat, de oare-ce abia sînt 20—30 de zile de când a fost ales noul episcop, apoi să fi fost tocmai adevărat, — după-cum scrie correspondentul despre școală, — totuși nu ar fi vina episcopului de acum, ci a celor mai vechi episcopi.

În linia a doua se atinge correspondentul de persoana harnicului preot din acea comună, învinovățindu-l că nu s'ar interesa de afacerile școlii, ceea-ce earăși nu e adevărat. Faptele dovedesc.

Dacă dorește correspondentul din *Sân-Mihaiu*, eu pot să-i arăt unele fapte care îl va face pe fruntașul din *Sân-Mihaiu* să creadă, că bravul preot al *Sân-Mihaiului* se interesează foarte mult de afacerile școlii și bisericii.

S. A.

Apel. Comuna noastră *Ticușul-român* (cottul *Tîrnava-mare*) este curat românească. Din cauza însă a împrejurărilor grele în cari trăim lipsiți de isvoare de venit, precum și din lipsa de conducători până acum sîrguincioși, ne-a fost cu neputință a ține paș cu alții în cultură.

Subscriși simțind greutățile ce apasă și sporesc mereu asupra poporului nostru din această înapoiere în cultură, ne-am luat hotărîrea ce însași chemarea noastră ni-o impune, de a deștepta și a aduce și pe poporul comunei noastre la treapta de cultură a timpului modern.

Precum însă bine e știut, că la un agru înțelenit, căruia i-se aseamănă și poporul nostru, trebuie să mergi pregătit cu uneltele necesare spre a-l pute lucra, așa și noi ne-am jertfit totul pentru înființarea unei biblioteci, care să ne fie arma (unealta) de lucru întru sîvîșirea grelei munci ce o avem de îndeplinit.

Fiindu-ne însă puterile noastre mici, ne luăm voe prin aceasta a ruga respectuos pe toți acei p. t. domni, cărora le dă mîna și le zace la inimă înaintarea poporului nostru român, să binevoiască a ne ajuta întru îndeplinirea mărîșului scop, trimițînd pe seama bibliotecii noastre parochiale fie cărți, fie reviste ori foi folositoare și potrivite poporului și elevilor de școală. (Adresa: *G. Maican*, *Ticușul-român*, u. p. *Alsó-Komána*).

Doamne al puterilor stă ne într'ajutor!

Ticușul-român, în Februarie 1900.

Ioan Dumitrescu, paroch gr.-or. și președinte. *Sofron Carlan*, paroch gr.-cat. și v.-președinte. *George Maican*, inv., bibliotecar. *George Frățila*, v.-bibliotecar.

O inormântare frumoasă. Din *Neț* ni-se scrie: Marți, în 27 Februarie a. c. s'a întîmplat petrecerea la cele vecinice a muierei lui *Dumitru Dumbravan*, proprietar în *Neț*, luând parte o mulțime de oameni, nu numai din comună, dar' și din satele vecine. Preotul și cantorii și-au făcut serviciul lor cum numai se poate de bine. Dar' dintre toate ne-a mișcat prohodul cântat de corul pruncilor școlari, ca niște ângerăși, condus de dl învățător local *Ioan Timiș*. Atît la prohod, cât și la cele 12 stări apostolele le-au cetit toate câte un școlar, dar' așa de frumos și fără de nici o sfială, ca-și-cum micii școlari ar fi fost tot cu cărțile bisericesti în mîna. Toate

acestea, după-cum bine sunt informat, este vrednicia dlui învățător I. Tiniș, care prin astfel de mijloace știe să-și atragă iubirea și să între la inima părinților. Căci, mă rog, multe aud părinții pe copii învățând în școală, dar' când chiar își vede și aude părintele pe băiatul seu cântând și cetind apostolul, îi crește inima de bucurie, căci știe că nu înzădar umblă copilul seu la școală și nu plătește învățătorului de giaba.

Unul din cei străini.

Știri slabe. Din *Bozoviciu* (în Rănat) ni-se scrie, că moralitatea capelanului Ioan Brinzeiu ar pute fi mai bună. Că prea vede mai mult de afacerile lumesti decât de cele bisericesti, prea îi plac desfătările lumesti și prea repede în fuga mare își împlinește slujbele dumnezeesti. Ne-am bucura, ca astfel de știri slabe să nu ne vină de nicăieri, că cine s'a pus în slujba altarului să-și împlinească cum se cuvine, ori să nu se lege de ea.

Tot asemenea știri slabe primim și dela *Mercina*, diecesa Caransebeșului, unde atât preotul, cât și învățătorul, deși foarte bine plătiți, își împlinesc numai ea de clacă datorințele ce le au în slujba care sunt puși. Și așa nu e bine, căci din nepăsarea păstorilor se poate prăpădi turma și atunci ce va fi cu păstorii?

Cas de moarte. *Ioan Vesa*, învățător în Lunca și Vidolm și Maria Vesa, ca părinți, Victoria, Marina, Maria, Sabina și Ilariu, ca frați, cu inima sfâșiata de durere aduc la cunoștință tuturor rudeniilor și cunoscuților, că prea iubitul lor fiiu resp. frate *Ioan Vesa*, după grele și lungi suferințe, în vîrstă de 17 ani și-a dat nobilul seu suflet în mâinile Domnului, la 21 Febr. st. v. a. c., la 5 ore dimineața, împărțit fiind cu sfintele taine. Fie-i țărina ușoară și memoria neuitată!

Moarte grabnică. În comuna *Pomi* (com. Sătmăruului) flăcăul *Alexiu Steff* a avut o moarte grabnică. Duminica trecută s'a înșurat un flăcău cu numele *George Cosma*. Sus numitul răposat atât seara, cât și ziua întregă și-a petrecut alături cu alți juni și june la nuntă. Între orele 7-8 seara a eșit dînsul din casă, unde era nunta, și peste puțină vreme l'a aflat alt flăcău în colnița grajdului căzut jos mort. După visita medicilor, ce s'a întemplat ieri, astăzi după ameazi, la orele 2-5, cu cea mai mare jelanie l'am petrecut la casa vecinică.

Ioan Popp, econom.

În pădurea hotarului *Moșnița*, lângă drumul ce duce dela *Timișoara* spre *Buziaș*, *Mercuri*, în 9 Febr. st. v. făceau *pari* o mulțime de oameni de prin *Moșnița* și comunele vecine. Economul *Vasile Belintanu* din *Moșnița* cu fiul seu *doborea* un lemn și lemnul când a căzut din nenorocire a lovit o creangă pe economul *Vasile Căsap*, din *Medveși*, strivindu-l la pământ, astfel că după 12 ore a murit, pentru-că i-a rupt osul grumazului și i-a spart capul. *Căsap* era de 20 ani. Eată ce face *negrija*??

Din *Toc*, privitor la știrea ce am publicat în nr. 6, anume, că ctitorii și preotul nu se îngrijesc de biserică și școală, ni-se răspunde următoarele:

Mai întâiu declar, că »bunul Român și creștin« a scris un neadevăr — când zice, că biserică are bani gata 5000 coroane — și încă stau fără camătă. Adevărul este, că banii acestia nu sînt bani gata, ci sînt împrumutați pe la credincioșii noștri pe obligațiuni, despre cari bani se poartă socoată, și în tot anul se subșterne socoata biserică și la Veneratul consistor. — *Biserica ni-e*

slabă, însă mai întâiu trebuie banii adunați, care lucru dintr'odată nu-l putem face, dar' s'au luat măsuri ca banii cu încetul să se încasseze, și nu mai atunci ne vom pute apuca și de zidirea bisericeii. Mai avînd speranță și la vre-o 24 jug. de pădure netăiată, dacă comuna, respective fostii urbariaști se vor învoi a da acea pădure pe seama bisericeii.

Cu școala stăm mult mai bine, fiind în stare foarte bună, sala de învățămînt destul de spațioasă și corespunzătoare recerințelor, dar' școlarii acum n'au cărți. Cu băncile din școală — până într'atîta s'au strămutat și pe o latură și pe alta — până-ce astăzi băncile s'au ruinat.

Însă fie odihnit corespondentul, că cât mai curînd se vor repara și aceste scăderi. *Vasile Neiculescu*, preot gr.-or.

O nuntă frumoasă s'a săvîrșit în 25 Februarie st. n. când absolventul de teologie *Nicolau Birescu* s'a cununat cu d-șoara *Helena Corșa*, avînd de nănaș pe dl *Coriolan Birescu*, cassarul »Lugojenei« cu stimata sa soție *Ofelia Vifer* (frate de mire). a fost teol. abs. *Mihaiu Tempea*, ear' viferița fermecătoarea domnișoară *Veturia*, fiica preotului *Pompeiu Dorca* din *Șustra*. Toți nuntașii priviau ca la un luceafăr la frumoasa viferița.

Producție în *Iladia*. Ni-se serie: Producția corului vocal greco-catolic din seara de 2/14 Februarie 1900 a fost una dintre cele mai isbutite dintre câte s'au dat în comuna noastră. Programul a fost foarte variat și bogat. La orele 8 corul în frunte cu zelosul învățător *Coriolan V. Madincea* dimpreună cu dragălașa sa sorioară *Cornelia V. Madincea*, absolventă a institutului de fețițe din *Blaj* începe producția cu punctul prim din program: 1. »Foaie verde pup de crin«, de *Timoteiu Popovici*, cor mixt. — 2. »Hora nouă«, de *Nicolae Ștef*, cor bărbătesc. Atît textul, cât și melodia acestui cântec a lăsat cea mai bună impresiune în public și cu șgomotoase aplause s'a cerut repetarea lui. — 3. »Mama Anghelușă«, de *Timoteiu Popovici*, cor mixt, ear' a fost mult aplaudată și repetată. — 4. »Uită mama«, de *Nicolae Ștef*, cor bărbătesc. — 5. »Maș mărita«, de *Timoteiu Popovici*, cor mixt. — 6. »El Zorab«, poezie de *G. Cosbuc*, declamată de domnișoara *Cornelia V. Madincea*, care cu vocea ei sonoră și dulce a fost aplaudată și laudată. Al doilea punct din program a fost piesa teatrală: »Peatra din casă«, de *V. Alesandri*, care asemenea a reușit foarte bine. Dar' scena cea mai frumoasă întro toate a fost tabloul: »Visita Zinelor« la pitici, cu foc bengalic și lumină electrică, care a surprins pe toți într'un mod foarte plăcut și neașteptat în comuna noastră. În urmă recunoaștem, că dacă învățătorul nostru merită toată lauda dimpreună cu coriștii sei, pentru stăruințele lor de a ridica vaza corului începător, apoi în locul întâiu merită deosebită laudă președintele nostru, părintele *Octavian Madincea*, închegătorul corului, care cu un nespuz zel și diligență lucră din răspuțeri pentru înaintarea lor, le dă sfaturi bune și veghiază cu ochi deschiși ca un bun părinte asupra lor și a comunei întregi.

Comitetul.

Prețul bucatelor în *Sibiia* la 6 l. c. *) *Grăul curat* (76-80 chilo) 9 coroane 80 bani până la 11 coroane; *grăul jumătățit* (70-74 chilo) 9 cor. 20 bani; *sécara* (66-70 chilo) 7 coroane până la 7 cor. 90 bani; *orzul* (66-70 chilo) 6 cor. 10 bani până la 7 cor. 20 bani; *ovésul* (42-48 chilo) 3 cor. 80 bani până la 4 coroane 50 bani; *cucuruzul* (70-74 chilo) 7 cor. până la 7 cor.

*) Prețurile sînt puse după hectolitru, adecă o sută de litre. Red.

90 bani; *meiul* (mălaiu mărunt) (70-80 chilo) 7 cor. până la 7 cor. 50 bani; *cartofii* (60-70 chilo) 2 cor. 10 bani până la 2 cor. 30 bani; *sămînța de cânepă* (48-50 chilo) 8-9 coroane; *mazérea* (74-78 chilo) 10-12 coroane; *lîntea* (76-80 chilo) 15-17 coroane; *fasolea* (74-78 chilo) 7 cor. până la 7 cor. 50 bani.

Alle prefuri: Lemne de foc, un metru cubic 5 cor. până la 5 cor. 60 bani; carnea de vită, cea mai bună 1 chilo cu 96 bani până la 1 cor. 20 bani; carne bună 76-82 bani; carne de vită 60 bani până la 2 cor. 10 bani; ouă 10 de 40-44 bani.

— Prețul bucatelor din piața *Timișoarei* la 6 l. c.:

Hectolitru de grâu (77 chlgr.) 6 cor. 75 bani până la 6 cor. 80 bani; hectolitru de grâu (78 chlgr.) 6 cor. 90 bani până la 6 cor. 95 bani; hectolitru de grâu (79 chlgr.) 7 cor. până la 7 cor. 05 bani; hectolitru de sécară (nouă) 5 cor. 50 bani până la 5 cor. 60 bani; hectolitru de orz 5 cor. până la 5 cor. 10 bani; hectolitru de ovés 4 cor. până la 4 cor. 10 bani; hectolitru de ovés trierat 4 cor. 25 bani până la 4 coroane 30 bani.

POSTA REDACȚIEI

V. G. în Moșnița. Poesiile populare: »Mă dusei aseară n sat« și »Zis-a mândra cătră mine« sînt cunoscute și au fost publicate. »Lauda Țiganului« se publică.

I. B. în Balomir. Dela consistor vei fi încunoștințat despre rezultat. Intreabă la dl protopop.

Abonentului nr. 3349. Nu puteți abzice, ci trebuie să plătiți, de oare-ce ați subscris cambii. În viitor însă se vă asigurati la »Transilvania« în Sibiiu.

Abonentului nr. 9884. Cumpărați: Buchetul de I. Pop Reteganul, la librăria *Todoran* (Gherla). Acolo aflați toate ce vă trebuie.

A. A. în Frăua. Poesiile sînt făcute de d-ta, dar' rău făcute. Adună mai bine poesii din popor.

Ign. Grig. în Cernesti. Adresați-vă în afacere la dl învățător *Nic. Murășan* în *Rodna-veche* (O.-Rodna).

Dlul Alesandru Iancu în *Roșia-montană*. Pe cât știm afacerea d-voastră e terminată cu dreptate, deci e de prisos să mai publicăm scrisoarea. Vom publica însă cu plăcere poesii rămase de pe vremea lui *Tata moș*; d-ta și-ai face un nume bun dacă ni-leai trimite.

I. P. în Agn. »Nu ascundeți talentul« ar fi potrivită mai bine pentru o foaie biserică. »Tel Rom.« Să o dăm? Pentru noi e și prea lungă.

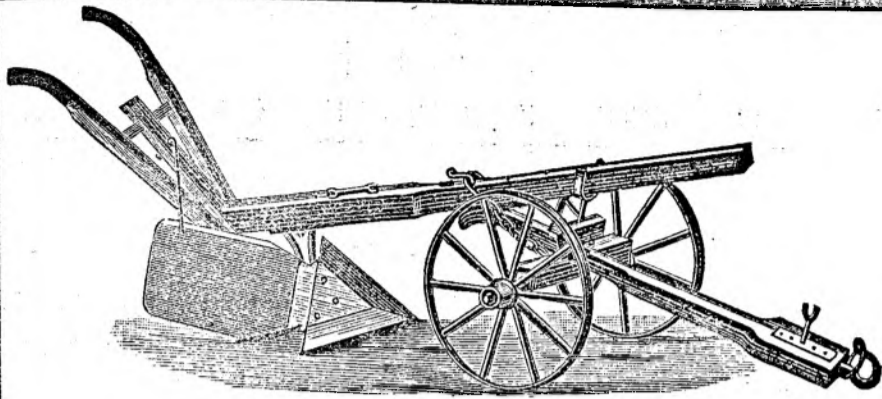
Bozoviciu. Dacă lucrul stă așa, puteți face arătare și împotriva învățătorului, care a făcut o faptă neiertată în biserică.

Abonentului nr. 624 în Leschia. Nu știm pe ce cale a ajuns cimiterul în stăpînirea respectivului. Regula e, că la 30 de ani, de când nu se mai fac înmormentări în un cimiter, se poate ara.

S. S. în Decea. Avisul va veni în nr. viitor.

Abonentului nr. 1149. Întreabă la tipografia »Aurora« (*A. Todoran*) Gherla.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrei Baltescu*. Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: *Iosif Marschall*.

Pentru domnii economi!!

Cunoscuta firmă
Andrieu Rieger,

în Sibiu,

construiază pentru sămănăturile de primăvară, cele mai bune, mai ieftine și mai practice instrumente economice, precum:

pluguri schimbătoare

(original și patent Rieger),

mașini de sămănat porumb și napi

(cu 2, 3 și 5 rânduri),

mașini de săpat și prășit porumbul

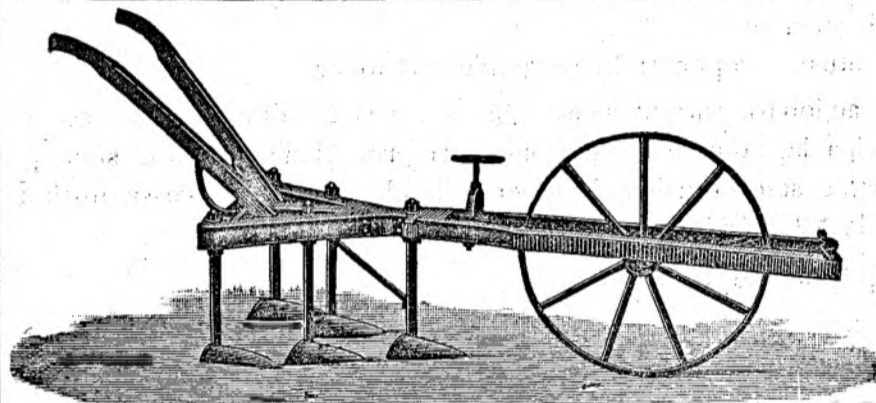
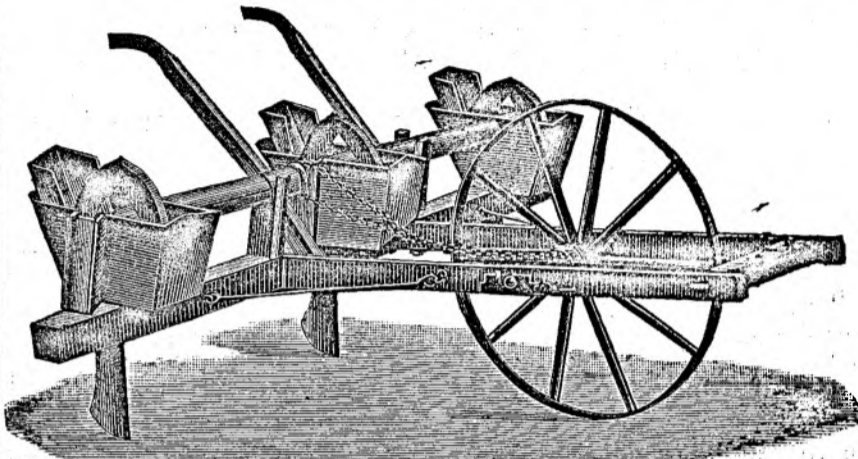
(cu 3 și 5 sape).

Observare! Plugurile schimbătoare sunt introduse aici în țeară de susnumitul constructor și astăzi pretutindenea sunt puse în practică cu cel mai bun succes.

Mașinile de sămănat și săpat porumbul au aflat până astăzi recunoștința cu deosebire în părțile răsăritene ale Transilvaniei, unde mai ales sunt introduse.

De aceea onoraților domni p. t. economi li-se atrage atențiunea asupra acestor mașini, mai ales din motivul, că prin ele se cruță mult timp și o mulțime de lucrători.

[12] 2-3

CAMPBOR-EIS

(de Chesebrough, Manufacturing Co., in New-York).

Medicament probat de casă în contra roșetei la față, la mâni și în contra gădiliturei uscate. Prețul unei doze 80 bani (40 cr.)

➔ *Espedare zilnică cu posta.* ➔

Deposit: În apoteca lui CAROL MÜLLER în SIBIU, Piața mare nr. 10, în palatul Br. Brukenthal.

[58] 14-20

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi ca atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu confundă cu alte casse ce obvia în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

➔ *Instalare de lumină Atycelen.* ➔

Gustav Moess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

[58] 27-

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut:

„Călinarul Poporului”

pe anul 1900.

Prețul 40 bani + 10 bani porto.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voeste să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 2 cor. (și 10 bani porto), în România 3 lei

Toate zările noastre au apreciat în cuvinte elocvente aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită”

Comande se pot face la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu.

Se află de vânzare la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea

Stuparilor

săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiu”

Prețul 70 bani plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă pe un frântay învățător, stupar priceput. Ea tratează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se rocomandă cu deosebire ca premii pentru școalele noastre de tot social.

Se vinde la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu.

„BRĂDEȚUL”,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORLAT.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »Brădetul«, societate pe acții, se invită conform §-lui 19 din statutele societății la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Orlat, la 22 Martie n. a. c., la 10 ore a. m., în edificiul institutului, pe lângă următorul

Program:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1899 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghere și propunerile acestuia.
3. Decisiune asupra compturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Esmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
5. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 20 și 21 din statutele societății, doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poștiți a-și depune acțiile și eventualele documente de plenipotență la casa institutului, cel mult până la 22 Martie n. a. c., la 9 ore înainte de ameză.

Orlat, 1 Martie 1900.

[14] 1—1

Direcțiunea.

Contul bilanțului pro 1899.

Active			Pasive		
	cor.	fil.		cor.	fil.
1 Casa în numărar	3341	77	1 Capital social, 500 acții à 50 cor.	25000	—
2 Imprumuturi pe obligațiuni	175907	12	2 Depuneri spre fructificare 196444.82		
3 Escompt	46690	42	3 Fond de rezervă 8209.65	204653	97
4 Cont-curent	6296	26	4 Dividendă neridicată	117	—
5 Efecte	408	—	5 Diversi creditorii	4000	—
6 Diversi debitori și interese restante	7488	19	6 Interese transitoare	2433	63
7 Mobiliar	460.32	—	7 Profit curat	4341	16
10% amortisare	46.32	—			
	240545	76		240545	76

Contul profitului și perderilor pro 1899.

Eșite			Întrate		
	cor.	fil.		cor.	fil.
1 Interese la depuneri	10344	17	1 Interese după împrumuturile date	12108	38
2 Spese de cancelarie	796.50	—	2 Interese de întârziere	527	29
3 Contribuțiune de stat directă . 1440.—			3 Competențe	285	92
4 Contribuțiune după interesele depunerilor	1034.42	—	4 Provisiune	3653	35
5 Darea comitatensă și camera comercială	214.88	3485	5 Interese restante	6717	14
6 Salare	1820.—	—			
7 Marce de prezență	821.—	2641			
8 10% amortisare din mobiliar	46	32			
9 Interese transitoare	2433	63			
10 Profit curat	4341	16			
	23292	08		23292	08

Orlat, la 31 Decembrie 1899.

Dr. George Prunaș m. p., Ioan Manta m. p., Dion. P. Decei m. p., Lud. Pesamosca m. p.,
președinte. membru în direcț. secretar-controlor. comptabil.

Ales. Dregan m. p., Dionisiu Aaron m. p., Valeriu Popoviciu m. p., Ioan Popescu m. p.,
cassar. membru în direcț. membru în direcț.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat bilanțul present, precum și contul profitului și al perderilor și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Orlat, la 1 Martie 1900.

Dr. Stroia m. p. Ioan Ivan m. p., Valeriu Arseniu m. p.,
membru în com. de supraveghere. membr. în com. de supr.

